

*Láska
přepracovaného makléře*

O. Henry

LÁSKA
PŘEPRACOVANÉHO
MAKLÉŘE

WWW.LIBRARY.CZ

O. HENRY

Překlad: Martin Doucha

Obsah

Láska přepracovaného makléře	1
Po dvaceti letech	5

Láska přepracovaného makléře

Tajemník Pitcher na svou obvykle kamennou tvář vpustil lehký výraz zvědavosti a překvapení. Bylo půl desáté a jeho zaměstnavatel, burzovní makléř Harvey Maxwell, právě svižně vstoupil do kanceláře v doprovodu své mladé stenografky. Maxwell s rázným „Dobré ráno, Pitchere“ pádil ke svému stolu, jako by se ho chystal přeskočit, a pak se vrhl do obrovské haldy dopisů a telegramů, které tam na něj čekaly.

Ta mladá dáma pracovala pro Maxwella jako stenografka po celý poslední rok. Její druh krásy byl pro stenografky rozhodně netypický. Nepokoušela se o okázale svůdnou rafinovanost. Nenosila žádné řetízky, náramky ani medailony. Nepůsobila dojmem, jako by právě chtěla přijmout pozvání na oběd. Šaty měla šedé a prosté, ale její postavu zahalovaly slušivě a způsobně. Na svém úhledném turbanovém kloboučku měla zlatozelené papouščí křídlo. Ono ráno lehce a plaše zářila. Oči se jí pohádkově třpytily, ve tváři měla pravý ruměnek a lehce zasněný blažený výraz.

Stále trochu zvědavému Pitcherovi neuniklo, že se dnes ráno chovala poněkud jinak. Místo aby šla přímo do vedlejší místnosti ke svému stolu, trochu nerozhodně otálela v přední kanceláři. Pak přešla k Maxwelllovo stolu, dost blízko, aby si všiml její přítomnosti.

Za stolem již neseděl člověk, ale stroj, zaneprázdněný newyorský makléř, kterým hýbaly našponované pružiny a vrčící kolečka.

„No – co je? Děje se něco?“ zeptal se rázně Maxwell. Pootvírané dopisy ležely na jeho přečpaném stole jako závěj divadelního sněhu. Jeho pronikavé šedé oči, odměřené a chladné, se na ni netrpělivě upřely.

„Nic,“ odpověděla stenografka a s lehkým úsměvem se vzdálila.

„Pane Pitchere,“ řekla tajemníkovi, „neříkal včera pan Maxwell něco o angažování jiné stenografky?“

„Říkal,“ odpověděl Pitcher. „Řekl mi, abych sehnal novou. Včera odpoledne jsem informoval agenturu, aby nám dnes ráno poslali pár vzorků. Už je 9:45, ale zatím se tu neukázala ani jediná sukně nebo kousek ananasové žvýkačky.“

„Budu tedy pracovat jako obvykle,“ řekla ta mladá dáma, „dokud na moje místo nepříjde někdo jiný.“ A šla okamžitě ke svému stolu a

2 Láska přepracovaného makléře

pověsila černý turbanový klobouček se zlatozeleným papouščím křídlem na obvyklé místo.

Komu se nikdy nepoštěstilo sledovat manhattanského burzovního makléře během největšího obchodního shonu, ten má vážné nedostatky pro studium antropologie. Jistý básník pěl o „nacpané hodině famózního života.“ Makléřova hodina je nejen nacpaná, ale minuty a vteřiny se drží všech madel a tlačí se i na přední a zadní plošně.

A dnes měl Harvey Maxwell rušný den. Burzovní telegraf začal škubavě odvíjet kotouč pásky, stolní telefon měl chronický záchvat zvonění. Do kanceláře se mu začali hrnout lidé a pokřikovat na něj přes zábradlí, přátelsky, ostře, vztekle, vzrušeně. Poslíčkové se vzkazy a telegramy běhali sem a tam. Personál v kanceláři poskakoval jako námořníci uprostřed bouře. Dokonce i Pitcherův obličej začal připomínat živou hmotu.

Na Burze řádily hurikány, sesuvy půdy, vánice, ledovce a sopky a do kanceláří makléřů se tyto živelné pohromy přenášely v miniaturním měřítku. Maxwell odstrčil židli až ke zdi a začal provádět obchodní transakce ve stylu baletního tanečníka. Poskakoval od telegrafu k telefonu a od stolu ke dveřím s nacvičenou obratností harlekýna.

Během toho narůstajícího významného shonu si makléř náhle povšiml vysoko vyčesané ofiny zlatých vlasů pod rozhoupanou pokrývkou ze sametu a pštroších per, honosných šatů z umělé tulení kůže a šňůry korálů velkých jako vlašské ořechy zakončené až u podlahy stříbrným srdcem. Pod těmito módními prvky se nacházela vyrovnaná mladá dáma; a Pitcher měl za úkol se jí ujmout.

„Dáma ze Stenografické agentury se přišla ucházet o místo,“ řekl Pitcher.

Maxwell se napůl otočil s rukama plnými papírů a telegrafní pásky.

„Jaké místo?“ zeptal se zamračeně.

„Místo stenografky,“ řekl Pitcher. „Včera jste mi řekl, ať jim zavolám, aby nám sem ráno jednu poslali.“

„Vy jste se snad zbláznil, Pitchere,“ řekl Maxwell. „Proč bych Vám vůbec dával takový pokyn? Se slečnou Leslie jsem naprosto spokojený po celý rok, co u nás pracuje. Dokud u nás bude chtít zůstat, je to místo její. Madam, žádné volné místo teď nemáme. Zrušte tu objednávku u agentury, Pitchere, a už mi je sem nepouštějte.“

Stříbrné srdce uraženě opustilo kancelář a cestou vráželo do okolního

nábytku, jak se divoce houpalo na všechny strany. Pitcher si neodpustil poznámku účetnímu, že „starouš“ je každým dnem roztržitější a zapomnětlivější.

Obchodní tempo a shon se ještě zrychlily a přiosťřily. V burzovní hale právě cupovali půl tuctu akcií, ve kterých měli Maxwellovi klienti značné investice. Příkazy k nákupu a prodeji létaly bleskurychle sem a tam. I část jeho vlastních akcií byla v ohrožení a on pracoval jako nějaký silný přesný stroj – našponovaný až na doraz, rozjetý na plné obrátky, precizní, bez jediného zaváhání, vždy připravený pohotově vydat správný příkaz, rozhodnutí nebo úkon jako hodinový stroj. Akcie a dluhopisy, půjčky a hypotéky, opce a komodity – tady byl svět financí, a nebylo tu místo pro svět lidí nebo přírody.

Když se přiblížila polední přestávka, vřava se trochu utišila.

Maxwell stál u svého stolu s rukama plnýma telegramů a záznamů, za pravým uchem měl plnicí pero a vlasy mu padaly do čela v rozčuchaných kadeřích. Měl otevřené okno, neb milované Jaro pustilo do světa trochu tepla.

A oknem přivanula toulavá – možná zatoulaná – vůně – jemná sladká vůně šeříku, která onoho makléře na okamžik zcela ochromila. Neb tato vůně patřila slečně Leslie; byla nezaměnitelně její.

Ta vůně mu ji živě připomněla, téměř ji před ním zhmotnila. Svět financí se najednou scvrkl na zrnko písku. A ona byla hned ve vedlejší místnosti – jen dvacet kroků daleko.

„U všech ďasů, udělám to teď,“ řekl Maxwell polohlasem. „Požádám ji hned teď. Proč jsem to vlastně neudělal už dávno.“

Rozběhl se do vnitřní kanceláře rychlostí, jako by se snažil vypořádat kontreminu, a vrhl se ke stenografčině stolu.

Pohlédla na něj s úsměvem. Tváře jí zalil lehký ruměncem a její pohled byl milý a upřímný. Maxwell se loktem opřel o její stůl. V obou rukou pořád svíral šustící papíry a pero měl za uchem.

„Slečno Leslie,“ začal kvapně. „Mohu Vám věnovat jen okamžik. Během toho okamžiku chci něco říct. Stanete se mou ženou? Neměl jsem čas dvořit se Vám obvyklým způsobem, ale opravdu Vás miluji. Mluvte rychle, prosím – Union Pacific právě na burze dostává co proto.“

„Ale co to povídáš?“ vyhrkla ta mladá dáma. Vstala od stolu a zůstala na něj nevěřičně zírat.

4 Láska přepracovaného makléře

„Nechápete?“ řekl netrpělivě Maxwell. „Chci se s Vámi oženit. Miluji Vás, slečno Leslie. Chtěl jsem Vám to říct a našel jsem si chvílku, když ten shon trochu polevil. Teď mě volají k telefonu. Řekněte jim, ať chvílku počkají, Pitchere. Tak co, slečno Leslie?“

Stenografka se na okamžik chovala velmi podivně. Nejdříve zkoprněla úžasem; pak se jí do udivených očí vedraly slzy; a pak se skrz ně zářivě usmála a jednou rukou makléře něžně objala kolem krku.

„Už chápu,“ řekla tiše. „Samá práce ti na chvíli všechno vyhnala z hlavy. Na okamžik jsem se vyděsila. Cožpak si nepamatuješ, Harvey? Včera večer v 8 hodin jsme se vzali v Kostelíku za rohem.“

Po dvaceti letech

Policista na obchůzce šel impozantně ulicí. Jeho impozantnost byla ze zvyku, ne aby se předváděl, neb diváků bylo pomálu. Bylo sotva 10 hodin v noci, ale studené poryvy větru přinášející vůni deště téměř vylidnily ulice.

Jak cestou zkoušel, jestli je všude zamčeno, točil obuškem pomocí složitých a zručných pohybů a chvílemi se otáčel, aby ostražitým zrakem přelétl pacifickou třídu, onen strážník svou statnou postavou a lehce povýšenou chůzí představoval skvělý vzor ochránce pořádku. V této oblasti obchody zavíraly brzy. Sem tam bylo vidět světla obchodu s doutníky nebo celonočního bufetu; ale většina dveří vedla do obchodů, které již dávno zavřely.

Zhruba v polovině jistého bloku policista náhle zpomalil chůzi. Ve vchodu do potemnělého železářství se opíral muž s nezapáleným doutníkem v puse. Když k němu policista došel, onen muž se rychle ozval.

„Všechno je v pořádku, strážníku,“ řekl bezelstně. „Jen tu čekám na kamaráda. Před dvaceti lety jsme si tu domluvili schůzku. Zní to asi hloupě, že? No, jestli si chcete ověřit, že to není habaďůra, rád to vysvětlím. Zhruba v té době tu stávala restaurace, a ne tenhle obchod — restaurace ‚Big Joe‘ Bradyho.“

„Stála tu ještě před pěti lety,“ řekl policista. „Pak ji zbourali.“

Muž ve vchodu škrtl sirkou a zapálil si doutník. Plamen ozářil bledý obličej s hranatou bradou, pronikavýma očima a malou bílou jizvou podél pravého obočí. Šálu měl sepjatou sponou s velkým diamantem, výstředně zasazeným.

„Tuhle noc před dvaceti lety,“ řekl ten muž, „jsem tady u ‚Big Joe‘ Bradyho večerel s Jimmym Wellsem, svým nejlepší kámošem a nejskvělejším chlapíkem na světě. Oba dva jsme vyrostli spolu tady v New Yorku, skoro jako dva bratři. Mně bylo osmnáct a Jimmymu dvacet. Druhý den ráno jsem měl vyrazit na Západ za štěstím. Jenže Jimmyho byste z New Yorku nedostali; pro něj to bylo jediné místo na světě. No a tu noc jsme se dohodli, že se znovu sejdem tady přesně za dvacet let od toho dne a od té chvíle, bez ohledu na okolnosti a třeba ze sebevětší dálky. Mysleli jsme si, že

6 Láska přepracovaného makléře

během dvaceti let oba najdeme svůj osud a vydobudeme si postavení, ať už bude jakékoliv.“

„Zní to moc zajímavě,“ řekl policista. „Ale připadá mi to jako dost dlouhá doba od posledního setkání. Váš přítel se Vám od Vašeho odjezdu neozval?“

„Ale ano, na čas jsme si dopisovali,“ řekl ten druhý. „Jenže po roce nebo dvou jsme na sebe ztratili kontakt. To víte, Západ je dost velká záležitost a já po něm dost živě rejdil. Ale Jimmy sem za mnou určitě přijde, jestli ještě žije, vždyť to byl vždycky ten nejvěrnější a nejspolehlivější starý chlapík na světě. Určitě nezapomene. Přijel jsem tisíc mil, abych si dnes večer stoupl sem do dveří, a jestli se můj starý parťák objeví, stálo to za to.“

Čekající muž vytáhl krásné hodinky s víčkem posázeným malými diamanty.

„Za tři minuty deset,“ oznámil. „Když jsme se tady u dveří restaurace rozešli, bylo přesně deset hodin.“

„Na Západě se Vám dost dařilo, že?“ zeptal se policista.

„To si pište! Doufám, že Jimmymu se dařilo aspoň z půlky tak dobře. Jenže se s prací vždycky dost babral, i když to byl fajn chlap. Já musel soupeřit s těmi nejmazanějšími chytráky, co mi chtěli vyfouknout můj balík. V New Yorku člověk z pohodlní. Jedině Západ mu dá doopravdy nůž na krk.“

Policista zatočil obuškem a popošel o krok či dva.

„Tak já půjdu. Doufám, že Váš přítel v pořádku dorazí. Pošlete ho k vodě, když nepřijde přesně na čas?“

„Rozhodně ne!“ řekl ten druhý. „Dám mu ještě aspoň půl hodiny. Jestli je Jimmy ještě na světě, tak do té doby přijde. Mějte se, strážníku.“

„Dobrou noc, pane,“ řekl policista a pokračoval v obchůzce, při tom cestou zkoušel, jestli je všude zamčeno.

Pak přišla lehká studená přeháňka a vítr zesílil z nesmělých závanů na stálý nápor. Pár roztroušených chodců v oné čtvrti tiše a neutěšeně spěchalo s límcí kabátů vytaženými vzhůru a rukama v kapsách. A ve dveřích železářství stál muž, který přijel tisíc mil na téměř absurdně nejistou schůzku s přítelem svého mládí, kouřil svůj doutník a čekal.

Asi dvacet minut čekal, a pak vysoký muž v dlouhém svrchníku s límcem vytaženým až k uším přispěchal z opačné strany ulice. Šel rovnou k čekajícímu muži.

„Jsi to ty, Bobe?“ zeptal se pochybovačně.

„Jsi to ty, Jimmy Wellsi?“ vykřikl muž ve dveřích.

„Chvála bohu!“ zvolal nově příchozí a chytil toho druhého za obě ruce. „Je to Bob, ať se propadnu. Věděl jsem určitě, že jestli ještě existuješ, tak tě tu najdu. No, no, no! — dvacet let je dlouhá doba. Starou restauraci tu zrušili, Bobe; škoda, že nevydržela, mohli jsme si tu zase dát večeri. Jak jsi pořídil na Západě, starouši?“

„Výtečně; dostal jsem od něj všechno, o co jsem si řekl. Dost jsi se změnil, Jimmy. Jsi o dva nebo tři palce vyšší, než si tě pamatuji.“

„No jo, od svých dvaceti let jsem ještě kousek povyrosl.“

„Daří se ti v New Yorku, Jimmy?“

„Přiměřeně. Mám místo na jednom městském úřadu. Pojď, Bobe; zajdeme do jednoho podniku, co znám, a pořádně si promluvíme o starých časech.“

Oba muži vyrazili ulicí ruku v ruce. Muž ze Západu, díky úspěchu značně samolibý, začínal popisovat svou životní dráhu. Ten druhý, zachumlaný do svrchníku, bedlivě naslouchal.

Na rohu stála drogerie ozářená elektrickými světly. Když vešli do jejího světla, oba dva se současně otočili, aby se jeden druhému podívali do tváře.

Muž ze Západu se zarazil a pustil ruku toho druhého.

„Ty nejsi Jimmy Wells,“ vybuchl. „Dvacet let je dlouhá doba, ale ne tak dlouhá, aby člověku změnila nos z Římana na pršáček.“

„Ale někdy změni dobrého člověka na špatného,“ řekl ten vysoký muž. „Už deset minut jsi zatčen, ‚Hedvábný‘ Bobe. Chicago si myslí, že jsi k nám mohl zaskočit, a vzkázalo nám, že si s tebou chtějí poklábovit. Půjdeš v klidu? Rozumná volba. Tak, a než půjdeme na stanici, tady jsem pro tebe dostal vzkaz. Můžeš si ho přečíst tady u výlohy. Je od pochůzkáře Wellse.“

Muž ze Západu rozložil malý kousek papíru, který dostal. Když začal číst, ruce měl klidné, ale než dočetl, začaly se mu trochu třást. Vzkaz byl celkem krátký.

Bobe: Na smluvené místo jsem přišel ve smluvený čas. Když jsi škrtl sirkou, aby sis zapálil doutník, uviděl jsem tvář muže, na kterého v Chicagu vydali zatykač. Prostě jsem neměl to srdce udělat to sám, tak jsem došel pro kolegu v civilu, aby to udělal místo mne.

8 Láska přepracovaného makléře

JIMMY.